

Atli Dam, lögmaður, við umhvørvisfólk, á Norðurlandaráðsfundi:

Brúkið kreftirnar til at stríðast ímóti dálkingini

Lögmaður bað norðurlandsku grannar okkara skilja støðuna viðvíkjandi grindadrápinum og ikki lurta eftir teimum sonevndu «økonomisku terroristunum» og «kulturimperialistunum».

Atli Dani, lögmaður, tók harðliga til orðanna ímóti teirri altjóða hetz, sum verður rikin ímóti færoyka grindadrápinum, tá hann helt røðu á fundinum í Norðurlandaráðnum týsdagin. Vit prenta brot úr røðu hansara.

Mr. præsident! Flere av gárðagens talere har været inde på de nye aspekter, der måtte ligge i, at Danmark, efter at have afholdt folkeafstemning derom, har besluttet at bevæge sig ind i et EF-samarbejde, der er snævrere end før, og man har udtrykt forhåbninger om, at dette kunne styrke et nordisk brohoved inden for EF.

Vi er fra forskellig side blevet spurgt om, hvordan dette måtte påvirke Færøerne.

Den besluttede udbygning af det indre marked berører ikke Færøerne direkte, da vi ligesom Grønland og resten af

Norden står uden for EF. Vi deler dog det håb, at den øgede integration i EF ikke vil virke som en barriere for sambanden mellem EF, herunder Danmark, og resten af Norden.

Medens Færøerne er uden for fællesmarkedet, så er vi omfattet af traktatfastlæggelsen i EF ikke vil virke som en barriere for sambanden mellem EF, herunder Danmark, og resten af Norden. Også her er det vores håb, at erklæringen om dette samarbejdes åbenhed over for andre demokratiske europæiske lande og navnlig Danmarks særlige forhold vedrørende fortsatte fulde deltagelse i det nordiske politiske samarbejde vil vise sig holdbare.

For os på Færøerne vil udviklingen af dette EPS-samarbejde blive afventet med spænding. For øjeblikket omfattes Færøerne jo af Danmarks udenrigspolitik, der må påregnes udførelse af de danske riges interesser.

Hypotetisk kan forpligtelsen til fremtidig koordinering med andre EF-landes udenrigspolitiske ønsker og behov betyde en ændring i vor reelle stat-

us. Men såvel som en sådan ændring kan mindske Danmarks muligheder for at tilgodese specifikke færøske behov, kan den også indeholde en for Færøerne ønskelig udvikling. Dette vil kun tiden vise.

På Færøerne er vi os meget bevidst om at høre hjemme i den vestlige verdens og Nordens periferi.

Det nordiske samarbejde præges naturligt nok af de store lande og af de centralt beliggende dele af Norden. De praktiske tiltak, f.eks. til forbedring af kommunikationen og udbygningen af Norden som hjemmemarked, gavner fortrinsvis Centralnorden.

Derfor sætter vi i udkant-Norden pris på, at man både i ord og handling viser, at man er klar over, at der er behov for at gøre noget særligt for de perifere dele af Norden. Dette gælder ikke mindst det arbejde, der udføres i regionalministerens regi.

Nordkalotssamarbejdet har været dette samarbejdes flagskip. I de sidste fem år har også

Vestnordensamarbejdet fået betydning. Vi går fuldt ind for den foreslåede forbedring og effektivisering af Vestnordensamarbejdet.

Vit går fuldt ind for den foreslåede forbedring og effektivisering af Vestnordensamarbejdet.

Også Vestnordensfonden hilser vi med tilfredshed, selv om vi med beklagelse konstaterer, at projektet er blevet et år forsinket. Vi ser frem til, at fonden kommer i gang med sin virksomhed til gavn for erhvervsudviklingen i Vestnorden.

Det er dog vigtigt, at vi i Vestnorden ikke blot nøjes med det institutionaliserede nordiske samarbejde, men at også vi selv, Island, Færøerne og Grønland, viser vilje til praktisk samarbejde på mange områder, ikke mindst vedrørende udnyttelsen af vore havressourcer. Vi har for vores vedkommende haft et godt samarbejde både med Island og Grønland, og det er vort håb, at de uoverensstemmelser, der har været på dette område, vil vise sig at være forbigående, således

at diss4 tre fiskeriafhængige samfund i fællesskab samarbejder om at opnå det maksimale udbytte af bestandene i deres far-

nde.
Det no formaliserede parlamentarikersamarbejde, således som det vedtoges i Nuuk i september 1985, kan vise sig at muliggøre en praktisk udformning af de potentielle samarbejdsmuligheder.

At vi er periferi, mærker vi på mange områder. Ude i Nordens periferi har man stadig væk en levevis og et livsgrundlag, der afviger fra metropolerne. Jeg tænker her ikke mindst på, at man i Nordens yderområder og kystområder stadig væk har fået sig af harpattedyr som et led i sit livsgrundlag. Vi må med beklagelse konstatere og notere, at denne livsform er kommet i modstrid med modestrømninger i verdens metropoler, som synes at ville benytte deres økonomiske magt til at påtvinge folkene i periferien deres egne holdninger og værdier. De viger ikke tilbage for trusler om økonomiske sanktioner, noget, der med rette er blevet kaldt «økonomisk terrorisme». Efter at man har ødelagt livsgrundlaget for den grønlandske fangerkultur, ser det ud til, at turen er kommet til os.

Der er indledt en international hetz imod vores traditionelle og uskadelige fangst af grindehvaler, der svarer til ca. halvdelen af vores samlede kødproduktion og mellem en fjerdedel og en tredjedel af vores samlede kødforbrug. Den offensiv, vi er udsat for, dirigeres navnlig fra Storbritannien og USA. Men også visse kredse i de centrale dele af Norden synes at være modtagelige for denne propaganda. Jeg vil derfor gerne her fra denne talerstol rette en appel til de andre nordiske lande om, at man ikke lader visse blaserte storbyboers uvidenhed og fordomme komme til at præge deres politik over for den færøske fangst af grindehvaler, men at man også på dette punkt viser forståelse for et af Nordens randområder. Alt andet ville være at betegne som

kulturimperialisme.

Det ville være bedre, om man i endnu højere grad benyttede sine kræfter på bekæmpelse af den forening, der er den virkelige fare for dette område.

Vi er et af di mindste folk i Norden. Vi værdsætter al støtte til vore bestræbelser på at opretholde vores nationale egenart. Vi er tilfredse med Nordens Hus og dets aktiviteter, endda meget godt tilfredse. Ligeledes værdsætter vi det arbejde, der udføres til gavn for de små sprog i Norden, bl.a. med støtte til oversættelser. Litteraturprisen i år er tildelt en færøsk forfatter, der skriver på færøsk. Dette er vi på det færøske sprogs vegne meget glade for, og vi ser det som udtryk for anerkendelse af ikke blot det færøske sprog, men alle de små sprog i Norden, og som et bevis på, at de små sprog fortsat vil kunne påregne opmærksomhed fra det samlede Norden.

Spørgsmål om storpolitik, herunder nedrustning og atomvåbenforbud, berøres kun i begrænset omfang i dette forum, selv om der har været røster fremme om en vis mulighed for debat i rådet af sådanne emner, om end ikke der skulle træffes beslutninger. Vi hørte i dag, at Anker Jørgensen igen var inde på dette spørgsmål.

Vi har tidligere redegjort for vort ønske om, at Færøerne bør være en atomvåbenfri zone. Vi har med tilfredshed noteret os, at der siden sidste session i anden regie har været flere møder blandt nordiske politikere om, hvorledes politiken kan frholdes af den tiltagende oprustning og atomvåbenfrihed etableres. For os er det magtpåliggende at gøre opmærksom på, at det ikke er tilstrækkeligt, at Nordens centrale dele holdes atomvåbenfri, men at også de nordatlantiske dele af Norden frholdes af kaprustnings følger. Dette gælder naturligvis landområderne, men aftaler må ikke mindre omfatte de store havområder, der både adskiller og forener os.

Tit ringja

— **vit skriva**

Ringið telefon

11820

